

**ФОНДАЦИЯ
„БЪЛГАРСКИ
ЦЕНТЪР ЗА
НЕСТОПАНСКО
ПРАВО“**

**ОТЧЕТ ЗА
ДЕЙНОСТТА
2005 г.**

**Мисията на БЦНП е
да оказва правна подкрепа
за развитието на
гражданското общество в България**

Скъпи колеги и приятели,

През 2005 г. нестопанските организации (НПО) имаха много възможности за активно участие в обществения живот. Това беше година на изборите и наводненията, които имаха и отражение върху дейността на НПО. Много от организациите взеха активно участие в събирането и разпространението на помощ за пострадалите от наводненията, като това се превърна в една от най-значимите дарителски кампании. Тази кампания показва и някои сериозни проблеми с координацията между дарителите и необходимостта от освобождаване на даренията към НПО от ДДС (включително и под формата на благотворителни SMS-и).

Народното събрание след изключително дълги и сложни преговори излъчи правителство и започна нормална работа. Надяваме се отношението на НПО с тази институция да са още по-активни от предишни години, за което разчитаме и на специализираната парламентарна Комисия по гражданско общество и медии.

2005 беше и първата година, в която беше предвидена държавна субсидия за НПО, която се раздаде чрез конкурс. Това е добро начало. Естествено, трябва да се отчете и липсата на достатъчна прозрачност при разпределението на средствата – неясни критерии, неясен процес на избор. Надяваме се през 2006 г. това да се промени и сме готови да помогнем на държавната администрация за това. От друга страна се запази и традицията за разпределение на няколко милиона лева от държавния бюджет за строго определени организации. Българският център за нестопанско право смята, че е необходимо тази субсидия също да се раздава след провеждане на прозрачен конкурс с ясни критерии.

През 2005 г. ние започнахме работа по разработването на обща Концепция за необходимите промени за подобряване на законодателството за юридически лица с нестопанска цел в България. След проведено проучване сред над 200 организации и публично обсъждане ние разработихме тази концепция, която до този момент е подкрепена от над 400 организации от цялата страна. Тя залага основните приоритети, по които трябва да се работи през следващите няколко години – стимулиране на дарителството, регламентация на доброволния труд, равнопоставеност между правителствени и неправителствени организации с еднакви цели, данъчни облекчения за развиващие на свързана стопанска дейност и други. В процес е работата по създаване на няколко работни групи по основните приоритети, набелязани в концепцията. За голяма част от тях ние очакваме подкрепа и от държавните институции. На среща с

президента Георги Първанов, на която присъства и наш представител, беше потвърдена неговата подкрепа за бъдещи инициативи в областта на доброволчеството.

Българският център за нестопанско право продължи и работата си за стимулиране на процеса на социално договаряне – възлагане на доставката на социални услуги от общини на НПО. Въпреки че процесът стартира изключително трудно, смятаме, че той е от изключителна важност за бъдещото развитие на социалната сфера, а и за развитието на самия сектор на нестопанските организации. В края на годината съвместно с *Каунтърпарт -България*, обявихме и конкурс за малки грантове за общини, които искат да развиват социално договаряне. Надяваме се това да стимулира още повече този процес през 2006 г.

Предстоящото европейско членство на България оказа влияние и върху нашата работа. Ние се ангажирахме с процеса на съдебна реформа – една от ключовите сфери с оглед на скорошното приемане на България в ЕС. БЦНП подпомага НПО, които работят за съдебна реформа. Ние се включихме и в Гражданската инициатива за съдебна реформа с цел политическите партии ясно да заявят ангажиментите си в тази сфера, а през юни организирахме и публично представяне на законодателните приоритети пред основните политически партии с *Инициативата за укрепване на съдебната система*.

От друга страна членството на България в ЕС поставя пред нестопанските организации нови предизвикателства, свързани с европейските фондове и с участието в работата на европейските институции. Затова Българският център за нестопанско право подкрепи инициативата на Институт „Отворено общество“ – София, за създаване на *телематични фамилии* на НПО и участва в създаването на фамилия „Социални политики“. Ние разчитаме, че фамилията ще се развие и ще обедини организацията, работещи в социалната сфера, като им помага да представлят своите интереси пред институциите.

Тези инициативи ще продължат и през настоящата 2006 година. Надяваме се тя да е още по-добра за нестопанския сектор в България и разчитаме на вашата подкрепа и идеи.

С пожелание за успешна година,

Любен Панов
Директор на Българския център
за нестопанско право

Кратко описание на БЦНП

Българският център за нестопанско право (БЦНП) е създаден през 2001 г. като организация с нестопанска цел, осъществяваща дейност в обществена полза. БЦНП е регистриран в Централния регистър на общественополезните организации при Министерство на правосъдието.

БЦНП е местен партньор на Международния център за нестопанско право и на Европейския център за нестопанско право.

Целите на БЦНП са да оказва подкрепа за развитието на добра правна рамка и да насърчава прозрачността, отчетността и създаването на подходяща структура на управление сред нестопанските организации в България.

Нашата работа през 2005 г.

I. РАБОТА ПО ПОДОБРЯВАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ЗА ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ (ЮЛНЦ)

1. Проучване на правните проблеми на неправителствените организации в България

През февруари 2005 г. БЦНП проведе проучване на правните проблеми на НПО в България. Проучването бе осъществено чрез анонимен въпросник, разпространен сред над 1400 действащи НПО от цялата страна. Въпросникът съдържаше 50 въпроса, обособени в 6 раздела: *Обща правна рамка на НПО, Социални предприятия, Финансова устойчивост на НПО, Данъчно облагане и дарителство, Доброволчество, Други*. В края на проучването бяха получени попълнени въпросници от общо 205 организации от страната.

2. Концепция за промени в законодателството за юридически лица с нестопанска цел в България

На базата на анализ на резултатите от проучването на правните проблеми беше разработена концепция за промени в законодателството за НПО. Концепцията представлява стратегически документ, който отразява позицията на мнозинството от активно действащите в страната организации относно приоритетните области, в които съществува най-голяма необходимост от промени на законодателството, имащо отношение към дейността и развитието на НПО в България.

The screenshot shows the homepage of the Bulgarian Center for Nonprofit Law (Български център за нестопанско право). The main banner features the center's name and a photo of its building. Below the banner, there is a search bar and a link to the concept paper. The search results page displays the title "КОНЦЕПЦИЯ ЗА ПРОМЕНИ В ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ЗА ЮЛНЦ В БЪЛГАРИЯ" (Concept for Changes in Legislation for NGOs in Bulgaria) along with a preview of the document.

**КОНЦЕПЦИЯ ЗА ПРОМЕНИ В ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ЗА ЮЛНЦ
В БЪЛГАРИЯ**

Юридическите лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ), съзидани от гражданското общество. Те са продукт на липсата на инициатива на гражданите за обединяване на техните общи интереси и определяният нестопанският по свето римо-правове обществен сфери, като социална сфера, здравеопазване, наука, култура, наука, образование, спорт и т.н. Те представляват реалното представяне на интересите на гражданите, които са обединени в неправителствени организации, реалният им израз и изразяване на интересите им, регламентирани в неконвенционните договори и в Конституцията на Република България като основни човешки права.

Създаването на благоприятни преми за неправителствените организации (НПО) е един от най-важните предпоставки за съществуването на живично и активно гражданско общество и е основна гаранция за пълноценното упражняване на човешките права, закрепени със свободата на създаване и на изразяване на мнението.

Настоящата концепция е разработена на базата на проучване, реализирано чрез анонимен въпросник, разпространен сред над 1000 действащи ЮЛНЦ и получени отговори от 205 организации. Тя има за цел да отрази позицията на живоизвестните от активно действащите в страната НПО за необходимите от предишните на законодателството, имащи отношение към тяхната дейност.

I. ОБЩА ПРАВНА РАМКА НА НПО

Законът за юридическите лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) е съзнат от 01.01.2001 година и доказва свояте достойнства, като основен устройствен нормативен акт, регламентиращ юридическите лица с нестопанска цел, принят на място на едното и всъдът на практика утвърден Закон за пълната и съвместното.

Практиката и приложението на закона обаче показва определени проблеми в никоя насока, показвани от контекста:

БЦНП организира кампания за обсъждане на концепцията от възможно най-широк кръг от НПО от страната. Документът беше разпратен на над 3000 организации и беше популяризиран на редица публични прояви и срещи. В резултат на това концепцията беше подкрепена от над 400 организации от цялата страна и ще послужи като основа за конкретни стъпки за подобряване на законодателството за НПО през 2006 година.

*Световен форум по законодателство за НПО
Истанбул, ноември 2005*

3. Други инициативи

• Проблеми с ДДС при финансиранията по европейски програми

БЦНП имаше водеща роля в работна група от НПО, целяща решаването на проблемите, свързани с въведеното от държавата задължение финансиранието по програма ФАР „Развитие на гражданското общество организации“ да се регистрират по Закона за ДДС. Групата инициира изпращането на писмо до Министерство на финансите, описващо проблемите, които регистрацията по ЗДДС поражда за НПО, получаващи грантове по европейски програми. Проведена бе среща и с Делегацията на Европейската комисия в България. На среща с новия заместник-министр на финансите Георги Кадиев през октомври, на която присъства и представител на БЦНП, беше обсъдено създаването на съвместна работна група за обсъждането на този проблем. За съжаление проблемът с ДДС все още не е решен, но се надяваме той да бъде взет под внимание при обсъждане на новия проект за Закон за ДДС.

Do:
Г-н Милен Велчев
Министър на финансите
София
Копие до:

Комисията по въпросите на гражданското общество

Делегацията на Европейската комисия

Относно: Прилагане на освобождаване от данък върху добавената стойност по чл. 92 от ЗДДС на проекти, осъществявани от юридически лица с нестопанска цел

Уважаеми господин министър,

Обръщаме се към Вас за да изразим безпокойството си от тенденцията за промяна в данъчната практика по прилагането на чл. 92 от ЗДДС, както и несъгласието си с изготвения проект за указания на Главна данъчна дирекция по приложението на чл. 92 от ЗДДС и Рамковото споразумение между Република България и Европейската общност за съдействие по Програмата ФАР. Считаме, че проектът за указания ще доведе до практическа невъзможност за освобождаване от ДДС на проекти, осъществявани от юридически лица с нестопанска цел и финансиранни със средства на Европейската общност или по международни договори, предвидящи освобождаване от косвени данъци.

Писмо-апел на група неправителствени организации до министъра на финансите във връзка с проблемите с ДДС при финансиранятията по програма ФАР, април 2005

- **Проблеми с ДДС върху даренията и благотворителните SMS-и**

Веднага след разрушителните наводнения в България през август бяха организирани голям брой кампании за набиране на дарения за подпомагане на жертвите от бедствието, които изкараха наяве някои от най-сериозните проблеми, свързани с данъчния режим на даренията като ДДС върху даренията на стоки и услуги за жертвите и ДДС върху SMS-и, изпратени с благотворителна цел.

БЦНП в партньорство с Фондация „Помощ за благотворителността в България“ и Българския донорски форум инициира среща на донорски организации и разработи документ, който излага проблемите и предлага промени в законодателството. Документът беше подкрепен от широк кръг от НПО, донорски организации и представители на бизнеса. Предложението бяха изпратени до Министерството на финансите.

- **Експертна група по проекта за Закон за меценатството**

През октомври БЦНП взе участие в експертна група, която подготви допълнителни предложения към Проектозакона за меценатството преди неговото второ четене в парламента. Законът предвижда възможността ЮЛНЦ в обществена полза, наричани *организации, подпомагащи културата*, да могат да играят ролята на посредници между дарителите и хората на изкуството.

- **Работна група за правно регламентиране на доброволчеството в България**

По покана на *Националния алианс за работа с доброволци* представител на БЦНП участва в среща с президент на Република България Георги Първанов, която се състоя в началото на декември по повод Международния ден на доброволец – 5 декември. Президентът изрази своята готовност да подкрепи бъдеща инициатива за приемането на адекватна правна уредба на статута на доброволец и доброволния

Среща на представители на доброволчески организации с президент на България, декември 2005

труд. БЦНП започна работа и по сравнителноправно проучване на регламентацията на доброволния труд в различни европейски страни. Предстои създаването на работна група, която да обсъди нуждата от специализирана правна уредба на доброволния труд.

II. ПАРТНЬОРСТВО НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯТ СЕКТОР С ДЪРЖАВАТА

1. Социална сфера

Идеите на Българския център за нестопанско право за развитието на системата на социалното договаряне (прехвърляне от община след конкурс на предоставянето на социални услуги на неправителствени организации) бяха подкрепени от различни организации и институции през 2005 г. Ние помогнахме на 5 общини с подготовкa на документи за организиране на социални конкурси. Оказахме подкрепа и за решаване на проблема, възникнал с държавната субсидия за някои социални дейности, вече прехвърлени на частни доставчици след конкурс. Опитът, натрупан през тази година ни помогна много, за да сме готови да се справим с бъдещи проблеми пред процеса на социално договаряне.

Експерти на Българския център за нестопанско право помогнаха на Програмата за развитие на ООН (ПРООН) при разработването на стратегия за развитие на социалната услуга „социален асистент“ в рамките на програма СЕЙН. Надяваме се това сътрудничество да продължи и през 2006 г.

Концепцията за ролята на социалното предприятие като ефективна мярка за реализиране на активна социална политика става все по-популярна у нас. Във връзка с интереса към понятието и възможността

ДНЕВНИК
Понеделник 7 февруари 2005 Експрес 26 (1006), страница У, Цена 1.00 лв.

ПРАВО

Надя ШАБАНИ, правен консултант
към Български център за нестопанско право:

Конкурсите за публични услуги се бъркат със ЗОП

Българският център за нестопанско право подкрепи инициативата на общините за използване на конкурси за предоставяне на социални услуги от неправителствени организации. Съществуващите възможности за използване на конкурси за предоставяне на социални услуги са ограничени и не съвпадат със задачите на общините. Това създава проблеми за общините, които са сънужни да използват конкурси за изпълнение на своята социална функция. Приложението на Закона за социално правомощие и правилника за изпълнение на социалните функции предполага, че общините да използват конкурси за предоставяне на социални услуги. Но общините не са достатъчно осведомени за предположенията на Закона и правилника.

- При социалните услуги са задължени да изпълняват технически и технократични задачи, които не са свързани с социалната проблема. При обществената политика са задължени да изпълняват социални задачи, които са свързани с социалната проблема. Приложението на Закона и правилника предполага, че общините да използват конкурси за изпълнение на социалните функции. Но общините не са достатъчно осведомени за предположенията на Закона и правилника.

Има съществени разлики между общините и неправителствени организации, и използването - допускането на конкурси за предоставяне на социални услуги е свидетелство за изграждането на предпоставки за социалната политика. Но общините не са достатъчно осведомени за предположенията на Закона и правилника.

■ Общото място между общините и неправителствените организации е, че са изразходувати голями ресурси

Nadezhda Shabani
Фото: Петър Камбуров

то да бъде закрепено в легален текст експерти на БЦНП направиха сравнителноправен анализ за режима на социалните предприятия в страни членки на Европейския съюз, който бе разпространен сред организации, занимаващи се с темата на социалното предприемачество и сред заинтересовани държавни институции и общини. Бе подгответо и практическо помагало от въпроси и отговори за социалното предприятие в България според практиката, наложила се у нас, и свързаните с тази особена форма на стопанско начинание нормативни актове.

2. Съдебна реформа

Една от най-важните стъпки в процеса на присъединяването ни към ЕС е реформата в съдебната система. Българският център за нестопанско право е партньор на *Инициативата за укрепване на съдебната система*.

Важна част от това сътрудничество е и организирането на публични форуми с представители на държавата и гражданското общество за обсъждане на ключови приоритети пред съдебната реформа у нас. През юни ние организирахме форум, на които политическите сили представиха своите виждания за законодателните приоритети пред съдебната реформа. Планираме да продължим този тип публични обсъждания и през 2006 г.

Публично обсъждане на законодателните приоритети на политическите партии, засягащи съдебната система, юни 2005

III. СЪВМЕСТНИ ИНИЦИАТИВИ С ПАРТНЬОРСКИ НЕСТОПАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

1. Фамилия „Социални политики“

През 2005 г. във връзка с проект „Стратегия за укрепване на устойчивостта на неправителствения сектор в България“ бяха създадени

неформални обединения от НПО, работещи в определени области на нестопанския сектор. БЦНП имаше водеща роля в организирането и координирането на дейностите на Инициативния комитет за учредяване на Фамилия „Социални политики“, като председателстваше заседанията на комитета и помогна при изготвянето на устройствените документи. Фамилията бе учредена на 4 октомври 2005 г. с основна цел да обедини усилията на организацията в социалната сфера за решаване на актуални проблеми в тази сфера, като се стреми да работи по проблеми, които са общи за всички организации, както и да оказва подкрепа на своите членове. След учредяването на фамилията БЦНП продължи активно да участва в дейността ѝ, като стана координатор на работната група по проблемите на децентрализация на социалните услуги.

2. Партньорство с Българската асоциация на лицата с интелектуални затруднения (БАЛИЗ)

През 2005 г. БЦНП и БАЛИЗ склучиха споразумение за партньорство по проекти, обучения и инициативи в социалната сфера. БЦНП осигурява правна помощ на БАЛИЗ във връзка с дейността на организацията и ще помогне за организирането на обучения на местните поделения на БАЛИЗ във връзка с възможностите за децентрализация на социалните услуги и провеждането на конкурси за възлагане на външен доставчик на социални услуги. В рамките на партньорството експерти на БЦНП взеха участие в международни конференции в Лисабон и Брюксел, организирани от *Inclusion Europe* – европейска мрежа на организацията на лицата с интелектуални затруднения. На тези международни форуми се обсъдиха новите измерения на гарантите за правата на лицата с интелектуални затруднения и възможностите за усъвършенстване на законодателната рамка в отделните страни.

3. Асоциация на социалните предприятия в България

През ноември във Варна бе учредена *Асоциация на социалните предприятия в България* от 26 организации от цялата страна, самоопределящи се като социални предприятия. Според наложилата се практика в страната ни социалното предприятие представлява *стопанска дейност, развиavana от юридически лица с нестопанска цел със силно изразен социален ефект, насочена в полза на хора в неравностойно положение*.

Експерти от Българския център за нестопанско право предоставиха правна и методическа помощ при създаването на организацията.

IV. ИНФОРМАЦИОННИ УСЛУГИ

1. www.bcnl.org

И през 2005 г. БЦНП продължи да информира обществеността за актуалните събития в НПО сектора. Новините, публикувани Интернет сайта, дават информация за текущи конкурси за финансиране на проекти на НПО, за важни изменения в правната рамка и нови нормативни актове, засягащи

НПО, за инициативи, свързани с подобряване на законодателството за ЮЛНЦ. Всички новини за важни събития бяха публикувани и на английски език.

Форумът към уеб сайта на БЦНП дава възможност на всички посетители да задават интересуващи ги въпроси от по правната уредба на ЮЛНЦ и своевременно да получат отговор от експертите на БЦНП. Достъпни за всички

ЮЛНЦ в обществена полза, на които им предстои вписване в Централния регистър при Министерство на правосъдието, са *Указанията за разработване на Правила и рег. за извършване на общественополезна дейност*. Уеб сайтът информира посетителите и за изготвените през 2005 г. от БЦНП анализи и публикации. Средно на месец за 2005 г. сайтът е посещаван над 5100 пъти.

2. www.bcnl.org/social

През годината продължи да функционира и страницата за социални услуги към уеб сайта на БЦНП. Тя бе създадена като част от проекта „Повишаване на капацитета на администрацията и НПО за делегиране/поемане на социални услуги“, който бе изпълняван съвместно от Българския център за нестопанско право и Институт „Отворено

общество” – София. И след приключването на проекта страницата предоставя информация за текущите конкурси за възлагане на социални услуги по реда на Закона за социално подпомагане и правилника за прилагането му, за други конкурси в социалната сфера, по които могат да участват НПО, и за други значими събития в социалната сфера.

V. КОНСУЛТАЦИИ И ОБУЧЕНИЯ

Обучение по презентаторски умения за екипа на БЦНП, декември 2005

През 2005 г. експерти на БЦНП са предоставили общо 112 бесплатни консултации, включително по телефон и електронна поща. Консултациите са имали за предмет въпроси относно правната уредба на юридическите лица с нестопанска цел и правния режим на социалните услуги. С помощта

на БЦНП са регистрирани 20 и са пререгистрирани 23 юридически лица с нестопанска цел, а 91 организации са вписани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за общественополезна дейност към Министерство на правосъдието.

Освен консултациите БЦНП провежда и тематични обучения в цялата страна. През 2005 г. бяха организирани обучения по *правната рамка на социалните услуги, осъществяване на стопанска дейност от юридически лица с нестопанска цел, общата правна рамка на нестопанските организации* и други. Обученията се посещават и от представители на нестопански организации, и от служители в общинска администрация и други заинтересувани организации.

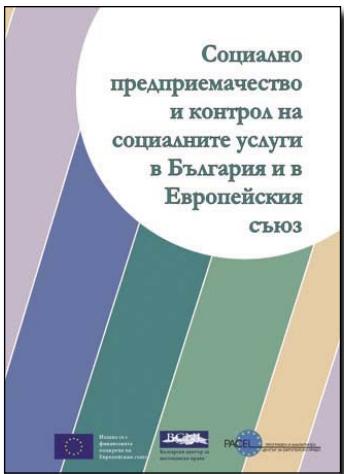

Проверка на стетоводната отговорност на БЦНП от Вицепрезидента по финансово въпроси на Международния център за нестопанско право, ноември 2005

VI. ПУБЛИКАЦИИ

1. „Социално предприемачество и контрол на социалните услуги в България и в Европейския съюз“

Анализът е част от проекта „Нови перспективи за уязвимите групи – повишаване качеството на социалните услуги и подпомагане на социалните предприятия“ в рамките на Програма ФАР „Развитие на гражданското общество“ 2002. Материалът включва четири раздела: *Правна уредба на социалното предприятие в българското законодателство; Правна рамка на социалните предприятия в страни от Европейския Съюз; Контрол на социалните услуги в контекста на провежданата социална реформа в България и Контрол на социалните услуги в Европейския Съюз.*

Целта на анализа е да осигури качествено изследване на законосъдителството и практиката в България и Европейския съюз по горните въпроси, така да проучи законовите възможности за социално предприемачество и функциониране на социалните предприятия условията и правната среда в България.

2. „Какво е социално предприятие?“ е издание на Българския център за нестопанско право, изготвено с финансовата подкрепа на

Европейския съюз в рамките на Програма ФАР „Развитие на гражданското общество“ 2002. Публикацията е решена във формата въпроси и отговори и представя уредбата на правната среда за услугите и дейностите, провеждани от социалните предприятия. В отделни раздели са дискутирани проблематични въпроси като: правните механизми за обществено финансиране, данъчното облагане на социалните предприятия, възможности за подпомагане и други.

3. Публикацията „Дарителство за културни организации в България“ е издадена с подкрепата на Американската агенция за международно развитие. Авторите имат за цел да представят съществуващия правен режим на културните организации и законово уредените възможности за дарителство и спонсорство за културни инициативи и данъчните преференции в тази сфера. В края на изданието са предоставени примерни образци на договори за дарение и други полезни документи.

VII. ПРОЕКТИ НА БЦНП ПРЕЗ 2005 г.

1. Проект „Оптимистичен поглед към неправителствените организации и местните ресурси“

Обект на проекта са проблеми, свързани с индивидуалната и фирмения благотворителност и с работата на българските неправителствени организации. Сред тях са все още рядкото и слабо партньорство между нестопански организации и фирми, ниският капацитет за набиране на местни ресурси от НПО, слабото разбиране на мотивацията за благотворителност, липсата на иновации и разнообразие на благотворителни модели. Друга група проблеми е свързана с подобряване на управлението и капацитета на НПО и създаване на по-благоприятна правна рамка за тяхното функциониране. Проектът се изпълнява в партньорство с Фондация „Помощ за благотворителността в България“. Проектът стартира в началото на 2005 г. и ще приключи в края на 2006. Работата по проекта включва подобряване информираността и механизмите за обучение в сферата на дарителството, повишаване на броя и на ефективността на моделите за даряване на национално и местно ниво и подобряване на доверие в НПО чрез постигане на по-добро управление и сътрудничество с местната власт. Основен приоритет за 2005 г. бе разработването на обща за нестопанските организации стратегия за застъпничество за по-добро законодателство, а и повишаването на институционалния капацитет на организацията, изпълняващи проекта. Проектът се финансира от Тръста за гражданско общество в Централна и Източна Европа.

2. Проект „Инициатива за укрепване на съдебната система в България“

През 2005 г. Българският център за нестопанско право съвместно с Международния център за нестопанско право партнира на *Ийст Уест Мениджмънт Институт* (ИУМИ) по проекта „Инициатива за укрепване на съдебната система в България“ (ИУСС), финансиран от Американска агенция за международно развитие (ААМР). Основната цел на ИУСС е подобряване на нормативната уредба, повишаване на обществената информираност и подкрепа на съдебната система. Това се постига чрез усъвършенстване на материалното и процесуалното законодателство, застъпничество за конкретни нормативни актове и работа с обществеността.

Публично обсъждане на законодателните приоритети на политическите партии, засягащи съдебната система, юни 2005

Б Ц Н П се включи активно в проекта с няколко инициативи. През юни беше организирана дискусия с представители на основните политически сили и с участието на магистрати, учени и представители на юридически НПО,

на която бяха обсъдени политическите ангажименти и идеи за конституционни и законодателни реформи в съдебната система. Следващ етап от реализацията на проекта бе проведеното проучване сред изтъкнати професионалисти – магистрати, учени

Обучение по застъпничество за организацията, получили финансиране по Инициативата за укрепване на съдебната система в България, декември 2005

и представители на юридически НПО, с цел да се анализират и обобщят сериозните предложения за промени в законодателството. Въз основа на проучването екип от експерти на БЦНП изготви анализ, в който бяха изведени основните предложения на професионалната общност за реформи на съдебната система. През 2005 г. се проведоха срещи с народни представители, активно участващи в дебатите по предlagаните реформи, като целта бе да се обсъдят възможностите за подкрепа и сътрудничество, които ИУСС може да окаже на Народното събрание при работата по законодателните приоритети на съдебната реформа в България.

През декември Българският център за нестопанско право организира и тридневно обучение по застъпничество за нестопански организации с участието на експерти от Унгария. Отзовите от обучението са изключително добри и планираме да повторим такова обучение през 2006 г.

3. Проект „Социално договаряне“

През 2005 г. Българският център за нестопанско право в партньорство с *Каунтърpart – България*, продължи активно да работи по проекта „Социално договаряне“ за стимулиране на децентрализацията на социалните услуги. През изминалния период бяха организирани няколко съществени инициативи. Беше подгответа примерна методология за социалното договаряне и бяха организирани дискусии, на които беше споделен опитът между общините, участници в проекта. Тези дейности бяха насочени към повишаване на капацитета и информираността на местните власти във връзка с процеса на децентрализация на социалните услуги. Експерти на БЦНП предоставяха постоянно консултации на общините и организацията, партньори по проекта. В инициативите, освен пилотните общини Габрово и Стара Загора, се включиха и общините Дряново, Трявна и Троян, което потвърждава необходимостта и практическата полза от разширяване на географският обхват на проекта. През изминалата година беше осъществен мониторинг на активността на местните власти в Габрово и Стара Загора в социалната сфера и бяха проведени срещи с представители на общинската администрация с цел включване на средства в общинските бюджети за 2006 г. за възлагане на социалните услуги.

В края на 2005 г. беше обявен конкурс за малки грантове на общини, които от своя страна се задължават да организират конкурси за възлагане на социалните услуги на външни доставчици.

4. Проект „Повишаване на капацитета на администрацията и НПО за делегиране/поемане на социални услуги“

Проектът стартира в средата на 2004 г. и приключи през октомври 2005. Той бе изпълнен в партньорство с Институт „Отворено общество“ – София. Целта бе повишаване на капацитета на органите на местната власт в посока стимулиране на децентрализацията, активизиране на партньорството между НПО и общините и „социалното договаряне“ между тях.

В хода на проекта през 2005 г. бе оказана методическа подкрепа за организирането на конкурси за възлагане на социални услуги в общините Пазарджик и Русе. В община Пазарджик експерти на БЦНП подпомогнаха изработването на правилник за дейността на местния обществен съвет за социални услуги.

Друга сфера на работа в проекта бе изследването на възможността нестопански организации да участват в процедури по възлагане на обществени поръчки. Бе подгответ и публикуван анализ на правния режим на обществените поръчки, който бе представен на семинар през януари 2005 г. Агенцията за обществени поръчки оказа подкрепа при подготовката на изданието.

Семинар на БЦНП „ЮЛНЦ и обществените поръчки“, октомври 2005

Съществена дейност по същия проект бе изготвянето на проект за общинска наредба за финансиране на нестопански организации в община Русе. За целта бе направено проучване на общински практики в страната за партньорство и финансиране на нестопански организации и бе подгответ анализ на правната уредба относно правомощията на общините при разпореждане с имущество, разпределение на бюджета и възможностите за партньорство. Проектът за наредба бе поставен на публично обсъждане в Русе с всички заинтересувани местни институции, членове на Общинския съвет и нестопански организации. Проектът е внесен на обсъждане на сесия на Общинския съвет.

И през 2005 г. продължи инициативата за разширяване на неформално учредената мрежа за социални услуги, която обхваща организации

от цялата страна, работещи по социалната реформа. Бе организирана втора среща в София, на която бяха очертани основните приоритети на работа на мрежата.

Проектът приключи с организирането на Национална конференция на 5 октомври 2005 г. в София, на която бяха дискутиирани основните проблеми и пречки при възлагането на социалните услуги на частноправни доставчици: липса на мотивация за участие в конкурсите и неподготвеност на доставчиците в някои от общините, липса на координация между държавните институции при предоставяне на финансиране на спечелилите конкурсите доставчици, смесване на конкурсните процедури по Закона за социално подпомагане и Закона за обществени поръчки, непредоставянето от някои доставчици на възложената им услуга в пълен обем и др. Беше представена добра практика от организиран конкурс за възлагане на социални услуги в община Дряново.

5. Проект „Нови перспективи пред уязвимите групи – подобряване на качеството на социалните услуги и подкрепа за социалните предприятия“

Проектът се изпълнява в партньорство с Фондация „Програмен и аналитичен център за европейско право“ (ПАЦЕП), стартира през декември 2004 г. и ще приключи май 2006 г. Основната цел на проекта е преодоляването на изолацията на социално уязвимите групи, което ще бъде постиганото чрез работа в две насоки: създаване на благоприятна среда за развитие на социални предприятия и създаване на механизъм за контрол

на качеството при предоставяне на социални услуги.

В началото на 2005 г. в хода на проекта бе организирано проучване сред нестопански организации, самоопределящи се за социални пред-

*Дискусия за проблемите на социалните предприятия,
парт 2005*

приятия, по проблемите с липсата на правен режим, които те срещат в работата си. Резултатите от проучването и организираната през март публична дискусия по темата спомогнаха за набелязване на приоритети в работата на експертите по проекта при изготвянето на законодателен пакет от мерки за насърчаване на социалните предприятия. Бе изгoten анализ на законите, свързани с работата и статута на социалните предприятия у нас, и сравнителноправен анализ на правния режим на социалните предприятия в страни членки в Европейския съюз. Така събраният материал ще послужи като експертна база за работната група по изработването на законодателни пакет. Работната група бе сформирана в края на 2005 г. и завърши пакета от мерки в края на февруари 2006 г.

6. Проект „Общински модел на партньорство между държавата, местната власт и НПО при децентрализация на социални услуги за правонарушители“

В началото на 2005 г. приключиха дейностите по проект „Общински модел на партньорство между държавата, местната власт и НПО при децентрализация на социални услуги за правонарушители“ и беше изгoten модел на това сътрудничество за тези конкретни социални услуги. Проектът бе финансиран от Британското министерство за международно развитие и бе изпълняван съвместно с Регионален фонд ИГА – Пазарджик.

Структура и управление

НАСТОЯТЕЛСТВО – върховен орган

Дейвид Мур – Председател

Вяра Мукова-Тонева

Стефан Клингелхофър

Иво Христов

Любен Панов – директор, член по право

ДИРЕКТОР – управителен орган

Любен Панов

ЕКИП

Любен Панов – директор

Мира Иванова – финансов мениджър

Тони Димов – правен консултант

Надя Шабани – правен консултант

Мариета Димитрова – правен консултант

Ан드리ана Петрова – юрисконсулт

Димитър Бурнев – юрист

Атанас Славов – юрист

Александър Йоловски – офис мениджър

Финансов отчет

БАЛАНС			
НА ФОНДАЦИЯ „БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО“ към 31 декември 2005 г.			
		Текуща година	Предходна година
		сума в лева	сума в лева
АКТИВИ			
	<i>Дълготрайни активи</i>		
1	Материални дълготрайни активи	5534,07	4664,3
2	Нематериални дълготрайни активи	580,97	1162,55
3	Дълготраен финансов актив	841,43	841,43
	Всичко дълготрайни активи	6956,47	6668,28
	<i>Краткотрайни активи</i>		
1	Парични средства в брой	683,23	390,47
2	Парични средства в банкови сметки	132866,85	73075,67
3	Предоставени депозити	0	0
4	Вземания	21725,52	57,01
5	Разходи за бъдещи периоди	0	4965,81
	Всичко краткотрайни активи	155275,60	78488,96
	Всичко активи	162232,07	85157,24
ПАСИВИ			
1	Задължения към бюджета	3,22	570,98
2	Задължения към социално осигуряване	58,77	54,88
3	Задължения към персонала	0	0
4	Задължения към доставчици	2,59	2,93

5	Други краткосрочни задължения	0	0
6	Финансирания	115524,33	54336,14
	Всичко задължения	115588,91	54964,93
	Приходи за бъдещи периоди	0	0
	Всичко пасиви	115588,91	54964,93
НЕТНА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ		46643,16	
	в т. ч.		
	Капитал в дълготрайни активи	0	3978,92
	Резерви	46643,16	26213,39
	Общо	46643,16	30192,31
		Съставил :	
		Директор :	

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ към 31 декември 2005 г. на			
ФОНДАЦИЯ „БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО“			
		Текуща година	Предходна година
		сума в лева	сума в лева
ПРИХОДИ			
1	Приходи от учредяване	0	0
2	Приходи от финансирания	233030,55	169072,56
3	Приходи от дарения	0	1999,50
4	Приходи от стопанска дейност	19969,00	20357,88
5	Приходи от валутни операции	7719,24	1294,81
6	Приходи от лихви	3203,78	119,89
7	Приходи за бъдещи периоди	0	0
	Всичко приходи	263922,57	192844,64
РАЗХОДИ			
1	Разходи по учредяване	0	0
2	Разходи по финансирана дейност	234236,53	170390,48
3	Разходи по стопанска дейност	8304,68	5871,99
4	Разходи по валутни операции	2788,94	924,54
5	Други финансови разходи	391,92	681,58
6	Разходи за данъци	1749,65	2824
	Всичко разходи	247471,72	180692,59
	ОСТАТЪК ЗА СЛЕДВАЩ ПЕРИОД	16450,85	12152,05
		Съставил:	
		Директор:	